

Sygn. akt: II AKa 341/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2014 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

| | |
|------------------------------|--|
| <i>Przewodniczący</i> | <i>SSA Piotr Mirek</i> |
| <i>Sędziowie</i> | <i>SSA Robert Kirejew (spr.)</i> <i>SSO del. Olga Nocoń</i> |
| Protokolant | Magdalena Bauer |

przy udziale ***Prokuratora Prok. Apel. Tadeusza Trzęsimiecha***

po rozpoznaniu w dniu 16 października 2014 roku sprawy

skazanego M. Ż. s. K. i M.

ur. (...) w K.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji obrońcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 25 czerwca 2014 roku, sygn. akt. IV K 46/14

1. uchyła zaskarżony wyrok w punkcie 3 oraz w punkcie 6 co do umorzenia postępowania w części dotyczącej skazania wyrokiem Sądu Rejonowego

w G.z dnia 20 września 2013 roku, sygn. (...) w odniesieniu do przestępstwa z art. 291 § 1 k.k. i w tym zakresie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gliwicach;

2. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

3. zwalnia skazanego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt II AKa 341/14

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gliwicach w części wstępnej wyroku łącznego z dnia 25 czerwca 2014 r., sygn. akt IV K 46/14, określił że M. Ż. skazany był prawomocnymi wyrokami:

I. Sądu Rejonowego w G.z dnia 3.02.2009 r., sygn. akt (...), za przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. popełnione w dniu 21.10.2008 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono

na okres próby 5 lat oraz grzywnę w wysokości 60 stawek dziennych, przy przyjęciu, że wysokość stawki wynosi 10 zł, przy czym postanowieniem Sądu Rejonowego w G.z dnia 10.04.2013 r. sygn. akt (...) zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności;

II. Sądu Rejonowego w G.z dnia 6.06.2012 r., sygn. akt (...), za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. popełnione w dniu 13.02.2012 r. na karę 10 miesięcy ograniczenia wolności, przy czym postanowieniem Sądu Rejonowego w G.z dnia 25.02.2014 r. sygn. akt (...) zmieniono karę 10 miesięcy ograniczenia wolności na karę 1 miesiąca ograniczenia wolności wobec stwierdzenia, iż czyn stał się wykroczeniem z art. 119 § 1 k.w.;

III. Sądu Rejonowego w G.z dnia 27.11.2012 r., sygn. akt (...), za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. popełnione w dniach 24.06.2012 r. i 30.06.2012 r. na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności;

IV. Sądu Rejonowego w Z.z dnia 6.12.2012 r., sygn. akt (...), za ciąg przestępstw z art. 278 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. popełnionych w dniach 3.07.2012 r., 27.07.2012 r., 31.07.2012 r., 1.08.2012 r. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;

V. Sądu Rejonowego w G.z dnia 18.06.2013 r., sygn. akt (...), za:

- ciąg przestępstw z art. 278 § 1 k.k., art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., popełnionych w dniach 12.06.2012 r., 20.06.2012 r., 19.10.2012 r., 25.10.2012 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności,
- ciąg przestępstw z art. 278 § 1 k.k., art. 278 § 5 k.k., art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., popełnionych w dniach 30.09.2012 r., 16.10.2012 r., 21.10.2012 r., 25.10.2012 r., 6.11.2012 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności,
- przestępstwo z art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., popełnione w dniu 5.07.2012 r. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności,
- przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 283 k.k., art. 278 § 5 k.k., art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., popełnione w dniu 17.10.2012 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności,

objęte karą łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

VI. Sądu Okręgowego w G.z dnia 13.08.2013 r. sygn. akt (...), zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w K.z dnia 20.12.2013 r. sygn. akt(...), za:

- przestępstwo z art. 280 § 2 k.k., art. 157 § 1 k.k., art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełnione w dniu 26.10.2012 r. na karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności,
- przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k., art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełnione w dniu 13.12.2012 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności,

objęte karą łączną 4 lat pozbawienia wolności;

VII. Sądu Rejonowego w G.z dnia 20.09.2013 r., sygn.(...), za:

- przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. popełnione w styczniu 2009 r. na karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności,
- przestępstwo z art. 291 § 1 k.k. popełnione w okresie od 7.02.2009 r. do 14.02.2009 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

objęte karą łączną 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności.

Następnie wymienionym wyrokiem łącznym Sąd Okręgowy w G. rozwiązał kary łączne orzeczone w wyrokach wymienionych w punktach V, VI i VII, na mocy art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 569 § 1 k.p.k. połączył wyroki opisane w punktach I, oraz VII w zakresie przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. i orzekł wobec skazanego M. Ż.karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a na mocy art. 91 § 2 k.k., art. 86 § 1 k.k. i art. 87 k.k. w zw. z art. 569 § 1 k.p.k. połączył wyroki opisane w punktach III, IV, V i VI w zakresie przestępstwa z art. 280 § 2 k.k., art. 157 § 1 k.k., art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i orzekł wobec skazanego M. Ż.karę łączną 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Ponadto na mocy art. 577 k.p.k. ustalili okresy pozbawienia wolności podlegające zaliczeniu na poczet orzeczonych kar łącznej pozbawienia wolności, sprecyzowane odrębnym postanowieniem Sądu Okręgowego w G. z dnia 7 07.2014 r. Ustalono także, iż pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach nie objętych wyrokiem łącznym podlegają odrębnemu wykonaniu.

Na mocy art. 572 k.p.k. w tym samym wyroku Sąd Okręgowy umorzył postępowanie w przedmiocie objęcia wyrokiem łącznym wyroku opisanego w punkcie II oraz w punkcie VI w zakresie przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k., art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., a także w punkcie VII w zakresie przestępstwa z art. 291 § 1 k.k.

Ponadto przyznano wynagrodzenie obrońcy z urzędu i na mocy art. 624 § 1 k.p.k. zwolniono skazanego od ponoszenia kosztów sądowych obciążając nimi Skarb Państwa.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego, zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie art. 85 k.k. w zw. z art. 86 k.k. oraz art. 572 k.p.k. wynikające z błędnych ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd polegających na:

- nie połączeniu wyroków Sądu Rejonowego w G.z dnia 20 września 2013 r. o sygn. akt (...)z wyrokiem Sądu Rejonowego w G.z dnia 18 czerwca 2013 r. o sygn. akt (...), wyrokiem Sądu Okręgowego w G.z dnia 13 sierpnia 2013 r. o sygn. akt (...)oraz z wyrokiem Sądu Rejonowego w Z.z dnia 6 grudnia 2012 r., sygn. akt (...);
- błędnym przyjęciu, że postawa skazanego nie pozwala na zastosowanie w sprawie zasady pełnej absorpcji.

W konsekwencji obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i połączenie skazanemu M. Ż. jednostkowych kar pozbawienia wolności we wszystkich wskazanych wyżej sprawach oraz wydanie wyroku łącznego z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja okazała się w pewnym stopniu zasadna, co prowadziło do konieczności częściowego uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Obrońca skazanego w pisemnym środku odwoławczym powołał się w pierwszym rzędzie na naruszenie przepisów art. 85 i 86 k.k. domagając się orzeczenia kary łącznej obejmującej kary jednostkowe wymierzone we wskazanych przez siebie czterech, chronologicznie ostatnich, prawomocnych wyrokach skazujących i kwestionując w tym samym zakresie częściowe umorzenie postępowania zawarte w punkcie 6 zaskarżonego orzeczenia. Nie można zgodzić się z argumentacją apelującego przedstawioną w uzasadnieniu apelacji dla poparcia tego zarzutu, w której wskazano, że powinno dojść do objęcia karą łączną kar orzeczonych w czterech ostatnich wyrokach jednostkowych, ponieważ przestępstwa, za które orzeczono w nich kary, zostały popełnione przed wydaniem ostatniego z wszystkich rozpatrywanych wyroków. Takie stanowisko pozostaje w jaskrawej sprzeczności z brzmieniem przepisu art. 85 k.k. stanowiącym wszakże, że karę łączną orzeka się, jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw zanim zapadł pierwszy, a nie ostatni wyrok skazujący za którekolwiek z nich.

Niemniej jednak uruchomiona wniesieniem apelacji kontrola instancyjna doprowadziła do stwierdzenia w niniejszej sprawie rzeczywistego naruszenia przepisu art. 85 k.k. Począwszy od posiadającej moc zasady prawnej uchwały 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2005 r. (sygn. I KZP 36/04, OSNKW z 2005 r., z. 2, poz. 13) powszechnie

przyjmuje się w orzecznictwie, że sąd rozstrzygający o karze łącznej nie ma swobody w konfigurowaniu układu wyroków skazujących, z których kary podlegają łączeniu (podkreślał to Sąd Najwyższy np. w wyroku z dnia 28 lutego 2013 r., sygn.. V K 234/12, LEX nr 1302182). Oznacza to również, że obowiązkiem sądu meriti jest orzeczenie kary łącznej obejmującej kary jednostkowe tego samego rodzaju lub podlegające łączeniu za wszystkie przestępstwa popełnione w okresie nie przedzielonym żadnym wyrokiem skazującym za którekolwiek z nich.

W rozpatrywanej sprawie sąd I instancji prawidłowo orzekł o karze łącznej w odniesieniu do skazań M. Ż. wyrokiem Sądu Rejonowego w G.o sygn. akt (...) oraz o sygn. akt (...) w zakresie przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. (punkt 2 zaskarżonego wyroku), ponieważ oba skazania dotyczyły przestępstw popełnionych przed wydaniem pierwszego wyroku skazującego za którekolwiek z nich, to jest przed dniem 3 lutego 2009 roku.

Błędnie natomiast sąd meriti przy konstruowaniu kary łącznej określonej w punkcie 3 wyroku łącznego pominął skazanie M. Ż. wyrokiem Sądu Rejonowego w G.o sygn. akt (...) w zakresie przestępstwa z art. 291 § 1 k.k. i co do tej ostatniej kary jednostkowej w punkcie 6 kwestionowanego wyroku umorzył postępowanie o objęcie jej karą łączną. Zarówno bowiem to przestępstwo z art. 291 § 1 k.k., jak i pozostałe przestępstwa, których dotyczył punkt 3 zaskarżonego wyroku łącznego, popełnione zostały zanim zapadł pierwszy wyrok skazujący za którekolwiek z nich, to jest wyrok Sądu Rejonowego w G.z dnia 27 listopada 2012 r., sygn. akt (...). Nie ma przy tym znaczenia fakt, że w międzyczasie zapadł wyrok Sądu Rejonowego w G. z dnia 6.06.2012 r., sygn. akt (...), co do którego trafnie umorzono postępowanie w przedmiocie objęcia wyrokiem łącznym, gdyż po zastosowaniu ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247) na skutek kontrawencjonalizacji i przekształcenia kary wyrok ten stał się wyrokiem skazującym za wykroczenie, a więc nie może być uwzględniany przy stosowaniu przepisu art. 85 k.k.

Dlatego wobec nie objęcia w punkcie 3 zaskarżonego wyroku węzłem kary łącznej jednej z kar jednostkowych, która w skład kary łącznej wchodzić powinna, należało uchylić zaskarżony wyrok w części wskazanej w wyroku sądu odwoławczego i aby nie uchybić zasadzie dwuinstancyjności przy orzekaniu kary łącznej, konieczne było przekazanie sprawy w tym właśnie zakresie do ponownego rozpoznania przez sąd I instancji. Sąd Okręgowy w Gliwicach rozpoznając po raz kolejny w I instancji sprawę we wskazanym zakresie, po ponownym sprawdzeniu, czy nie zachodzą przeszkody do wymierzenia kary łącznej i czy nie ma podstaw do objęcia jakiegoś kolejnego skazania tą samą karą łączną, wymierzy skazanemu M. Ż. stosowną karę łączną obejmującą kary jednostkowe za przestępstwa wymienione w punkcie 3 zaskarżonego wyroku oraz za przestępstwo z art. 291 § 1 k.k., opisane punkcie VII tegoż wyroku, uwzględniając przy tym wszelkie okoliczności mające wpływ na wymiar kary łącznej, w tym zwłaszcza przedmiotowy i podmiotowy związek pomiędzy poszczególnymi przestępstwami pozostającymi w zbiegu realnym.

Sąd Apelacyjny nie stwierdził natomiast zasadności postulatu zawartego w apelacji obrońcy, aby karą łączną objąć również karę za przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k., art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. orzeczoną wyrokiem Sądu Okręgowego w G.z dnia 13.08.2013 r. sygn. akt (...), albowiem czyn, za który w tym przypadku M. Ż. został skazany, popełniony był w dniu 13 grudnia 2012 r., a zatem już po wydaniu dwóch pierwszych wyroków (przytoczonych w punktach III i IV zaskarżonego orzeczenia) skazujących za któreś z pozostałych przestępstw pozostających w zbiegu realnym.

Nie można było także uznać zasadności zarzutu odwoławczego wskazującego na konieczność zastosowania zasady pełnej absorpcji przy wymiarze kary łącznej orzeczonej względem M. Ż. w punkcie 2 zaskarżonego wyroku. Sąd pierwszej instancji prawidłowo wziął w tym wypadku pod rozwagę odmiennosć typów przestępstw, orzeczone za które kary jednostkowe podlegały łączeniu, dzielącą czyny odległość czasową, a także jedynie umiarkowanie pozytywną opinię o skazanym z jednostki penitencjarnej, w której przebywa. W świetle tych okoliczności, wymierzoną w punkcie 2 zaskarżonego wyroku karę łączną nie sposób było uznać za rażąco niewspółmierną.

Z wszystkich przedstawionych powodów, po częściowym uchyleniu zaskarżonego wyroku i przekazaniu sprawy w tej części do ponownego rozpoznania sądowi I instancji, w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok łączny utrzymany został

w mocy, a skazanego zwolniono od wydatków postępowania odwoławczego w oparciu o przepis art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. z uwagi na jego trudną i nie rokującą poprawy sytuację finansową.